

БІОПРОДУКТИВНІСТЬ ЛІСІВ КАРПАТСЬКОГО НПП ЗА ФУНКЦІОНАЛЬНИМИ ЗОНАМИ

В.В. Бокоч, аспірантка¹,

Національний університет біоресурсів і природокористування України, м. Львів

Відповідно до Закону України „Про природно-заповідний фонд України” території національних природних парків з урахуванням природоохоронної, оздоровчої, наукової, рекреаційної, історико-культурної та інших цінностей природних комплексів та об'єктів, встановлюється диференційованій режим щодо їх охорони, відтворення та використання згідно з функціональним зонуванням. Згідно з протоколом технічної наради за підсумками попередніх проектно-пошукових і обстежувальних робіт, виконаних у Карпатському НПП від 18 червня 2002 року, територія НПП поділяється на 4 функціональні зони: заповідну, зону регульованої рекреації, зону стаціонарної рекреації та господарську зону.

Для аналізу біопродуктивності лісів парку за функціональними зонами було використано повидільну базу даних ВО „Укрдержліспроєкт” станом на 01.01.2005 р., з якої отримано дані розподілу площ і запасів насаджень (табл. 1)

1. Розподіл вкритих лісовою рослинністю лісових ділянок та запасів Карпатського НПП за функціональними зонами та групами лісо-твірних порід

Показник	Всього	у т.ч. за групами лісо-твірних порід		
		хвойні	твердолистяні	м'яколистяні
<i>Заповідна зона</i>				
Площа, га	9454,4	8594,6	710,7	149,1
Запас, млн м ³	3,096	2,836	0,244	0,016
<i>Зона регульованої рекреації</i>				
Площа, га	24372,0	21307,2	2820,5	244,3
Запас, млн м ³	9,229	8,187	1,006	0,036
<i>Зона стаціонарної рекреації</i>				
Площа, га	54,1	51,4	1,7	1,0
Запас, млн м ³	0,019	0,019	0,000	0,000
<i>Господарська зона</i>				
Площа, га	3,6	2,9	-	0,7
Запас, млн м ³	0,001	0,001	-	-

¹Науковий керівник - доктор сільськогосподарських наук П. І. Лакида

Відно даних табл.1, найбільшою за площею і запасом є *зона регульованої рекреації*, де зосереджено майже 72% вкритих лісовою рослинністю лісових ділянок парку. У даній зоні проводяться короткостроковий відпочинок та оздоровлення населення, огляд особливо мальовничих місць, дозволяється фотонування та відповідні обладнання туристичних маршрутів і екологічних стежок. *Заповідна зона* займає 28% площі і призначена для охорони та оздоровлення найбільш цінних природних комплексів. На її території забороняється будь-яка господарська та інша діяльність, що суперечить цільовому призначенню цієї зони. *Зона стаціонарної рекреації* (0,2%), призначена для розміщення готелів, мотелів, кемпінгів, інших об'єктів обслуговування відпочивачів. У *господарській зоні* відсоток вкритих лісовою рослинністю лісових ділянок зовсім незначний, оскільки тут знаходяться населені пункти, об'єкти комунального призначення парку, а також землі інших землевласників та землекористувачів, на яких дозволяється будівництво житлових, культурно-рекреативних, адміністративних, рекреаційних та інших об'єктів.

У дослідженні біопродуктивності лісіводним з найважливіших показників є бонітет. Середні бонітети насаджень Карпатського НПП зафункціональними зонами наведено в табл. 2.

2. Середні бонітети насаджень Карпатського НПП в межах групи порід

Функціональна зона	Середні бонітети за М. М. Орловим		
	хвойні	твердолистяні	м'яколистяні
Заповідна	II,6	I,1	III,9
Зона регульованої рекреації	I ^a ,8	I ^a ,8	I,6
Зона стаціонарної рекреації	I ^a ,8	I ^a ,4	I,6
Господарська	I ^a ,8	-	II,0

Як видно з табл.2, найвищим бонітетом характеризуються хвойні насадження всіх зон, крім заповідної. Це пояснюється наявністю осередків реліктових насаджень сосни та кедра, які формуються в найбідніших ґрунтових умовах, та поширеністю монодомінантних смерекових лісів, які зростають на бідних і кислих ґрунтах у межах помірно-холодної та холодної кліматичних зон (1100-1600 м н.р.м.), коли оптимальні висотні межі для росту смереки становлять 1000-1200 м.